

do spraw mniejszości narodowych i etnicznych

1. Liczba spotkań ze środowiskami mniejszości narodowych i etnicznych, w tym organizowanych z inicjatywy pełnomocnika.

W 2021 r. z uwagi na panującą pandemię ilość spotkań bezpośrednich z mniejszością romską i niemiecką była bardzo ograniczona. W przypadku mniejszości niemieckiej Pełnomocnik Wojewody Opolskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych jest zapraszany do udziału w organizowanych przedsięwzięciach oraz uroczystościach, lecz w roku 2021 nie uczestniczył w nich. Jednakże corocznie, bierze udział w upamiętnieniu Tragedii Górnośląskiej, która organizowana jest w Łambinowicach, gdyż jest to jedno z najważniejszych uroczystości jakie obchodzi Mniejszość Niemiecka. W przypadku mniejszości Romskiej spotkania dotyczą głównie realizacji „Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030”. Pełnomocnik utrzymuje stały kontakt telefoniczny oraz bezpośredni z przedstawicielami mniejszości etnicznej romskiej, ponieważ jest taka potrzeba.

2. Koordynowanie na obszarze województwa działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Pełnomocnik Wojewody Opolskiego ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych ściśle współpracuje z Opolskim Kuratorem Oświaty w sprawach działalności na rzecz Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Przedstawiciel Kuratorium corocznie jest zapraszany do członkostwa w powoływanej przez Wojewodę Opolskiego Komisji ds. oceny wniosków w sprawie przyznania środków na zadania przewidziane w Programie integracji społeczności romskiej. Ponadto Wojewoda Opolski współpracuje z Kuratorem w zakresie rozpowszechniania informacji dotyczącej konkursu stypendialnego dla uzdolnionych dzieci romskich. Pełnomocnik Wojewody w sprawach mniejszości narodowych i etnicznych współpracuje ponadto z Policją. Kontakty te odbywają się na zasadzie wymiany informacji o ewentualnych zdarzeniach, w których biorą udział przedstawiciele mniejszości, którzy naruszają porządek prawny. Dotyczą one najczęściej wykroczeń np. uliczne awantury w wyniku spożycia alkoholu. Kontakty z Policją są zazwyczaj telefoniczne i dotyczą jednostek na terenie których zamieszkują Romowie. Pełnomocnik Wojewody jest do stałej dyspozycji funkcjonariuszy Policji oraz Straży Granicznej.

3. **Podjęmowanie działań na rzecz respektowania praw mniejszości i przeciwdziałanie ewentualnemu naruszaniu tych praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.**

W 2021 roku do Wojewody Opolskiego nie wpłynęła ani jedna pisemna informacja dotycząca naruszania praw mniejszości oraz ich dyskryminacji. Pełnomocnik Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych na bieżąco zapoznaje się z informacjami medialnymi dotyczącymi mniejszości i jest świadomy, że występują zdarzenia incydentalne, w których udział biorą przedstawiciele mniejszości (bójki, libacje, kradzieże, itp.). Zdarzenia te nie wyczerpują jednak znamion naruszania praw mniejszości oraz ich dyskryminacji.

4. **Podjęmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.**

Pełnomocnik Wojewody pomaga w rozwiązywaniu problemów dotyczących głównie mniejszości romskiej. Potrzeby tej mniejszości wynikały wprost ze składanych wniosków w ramach Programu Romskiego. Ponadto społeczność romska informuje Pełnomocnika Wojewody Opolskiego o problemach związanych przede wszystkim z przydziałem lub zamianą mieszkań komunalnych. Pełnomocnik spotyka się z przedstawicielami mniejszości romskiej, jest też w stałym kontakcie z przedstawicielami społeczności romskiej wspierając ich inicjatywy i udzielając w ramach swoich kompetencji wszelkiej pomocy. Rok 2021 jest kolejnym szczególnym rokiem ponieważ ograniczone są bezpośrednie kontakty z klientami dlatego też, częściej odbywają się one telefonicznie, niemniej jednak kontakt zarówno pracowników WSOiC jak i Pełnomocnika jest utrzymywany.

5. **Podjęmowanie działań na rzecz respektowania praw osób posługujących się językiem regionalnym – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie**

Na terenie województwa opolskiego nie występuje język regionalny.

6. Lista organizacji mniejszości narodowych i etnicznych, z którymi Pełnomocnik jest w stałym kontakcie:

- Towarzystwo Społeczno - Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim,
- Brzeskie Stowarzyszenie Romów i Miłośników Kultury Romskiej "Parni Ciercheń" - "Biała Gwiazda",
- Towarzystwo Kulturalno – Społeczne Romów w Głubczycach,
- Towarzystwo Społeczno – Kulturalne Romów w Rzeczypospolitej Polskiej w Kędzierzynie-Koźlu,
- Stowarzyszenie Romów w Prudniku,
- Stowarzyszenie „Zawsze Dziecko” w Kędzierzynie Koźlu,

7. Lista znanych Pełnomocnikowi organizacji i środowisk mniejszości narodowych i etnicznych działających na terenie województwa.

- Towarzystwo Społeczno - Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim,
- Związek Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce,
- Niemieckie Towarzystwo Oświatowe,
- Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej,
- Związek Studentów Niemieckich w Polsce z siedzibą w Opolu,
- Brzeskie Stowarzyszenie Romów i Miłośników Kultury Romskiej "Parni Ciercheń" - "Biała Gwiazda",
- Towarzystwo Kulturalno – Społeczne Romów w Głubczycach,
- Towarzystwo Społeczno – Kulturalne Romów w Rzeczypospolitej Polskiej w Kędzierzynie-Koźlu,
- Stowarzyszenie Romów w Prudniku,
- Stowarzyszenie „Kultury i Edukacji Romów” w Prudniku,
- Stowarzyszenie „Brzdąc” w Kędzierzynie-Koźlu,
- Prudnicki Ośrodek Kultury,
- Stowarzyszenie „Zawsze Dziecko” w Kędzierzynie Koźlu,

8. Współpraca Pełnomocnika z innymi instytucjami lub organizacjami, zajmującymi się problematyką mniejszościową – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie.

- Pełnomocnik Marszałka woj. Opolskiego ds. Wielokulturowości,
- Uniwersytet Opolski,
- Politechnika Opolska,
- Instytut Śląski Delegatura w Opolu,

9. Udział Pełnomocnika lub innych osób zajmujących się sprawami mniejszości narodowych i etnicznych w organizowanych przez mniejszości narodowe i etniczne imprezach i spotkaniach, na które zostali zaproszeni w ramach kreowania pozytywnego wizerunku mniejszości narodowych i etnicznych (proszę wymienić).

1. Wojewoda Opolski Pan Sławomir Kłosowski uczestniczył dnia 6.06.2021 r. w XXVI w Pielgrzymce Mniejszości Narodowych na Górze Świętej Anny.
2. Zastępca Dyrektora Biura Wojewody Pani Violetta Kozakiewicz z ramienia Wojewody Opolskiego, dnia 17.06.2021 r. uczestniczyła w spotkaniu rocznicy 30-lecia polsko-niemieckiego traktatu „O dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy”.
3. Wicewojewoda Opolski dnia 26.06.2021 r. uczestniczyła w Walnym Zgromadzeniu Delegatów Towarzystwa Społeczno – Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim.
4. Pełnomocnik ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, dnia 21.10.2021 r. uczestniczyła na zaproszenie Konsulatu RFN w Opolu w spotkaniu „Okrągły stół gospodarczy” . W spotkaniu uczestniczyła Pani Konsul RFN z Opola, Poseł na Sejm RP z Mniejszości Niemieckiej Pan Ryszard Galla, Przewodniczący oraz Wiceprzewodnicząca TSKN w Opolu, władze samorządowe oraz przedsiębiorcy z kapitałem niemieckim z woj. opolskiego i śląskiego. Spotkanie było bardzo dobrze przygotowane merytorycznie i bardzo pożądane dla regionu.
5. W 2021 roku, Pełnomocnik Wojewody Opolskiego jak co roku, upamiętnił Tragedię Górnosląską, składając wiązankę i zapalając znicze na cmentarzu w Łambinowicach.

10. Czy w minionym roku zaszła konieczność podjęcia przez Pełnomocnika interwencji w sytuacjach konfliktowych?

- tak nie

11. Jeśli odpowiedź na powyższe pytanie była twierdząca, proszę o krótkie opisanie poniżej interwencji (w tym mediacji) podjętych w takich sytuacjach.

12. Opis pozostałych najważniejszych działań podjętych przez Pełnomocnika w ostatnim roku, w tym m.in. opis wdrażanych programów dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych oraz działań podjętych w celu szerokiego informowania społeczeństwa większościowego o efektach działań w ramach Programu integracji¹

Na rzecz społeczności romskiej Wojewoda Opolski w 2021 roku realizował rządowy „Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030”. Główne przedsięwzięcia tego programu to:

1. Działalność świetlic romskich, które realizują zadania pomagające wyrównać braki edukacyjne dzieci romskich, integrują środowisko romskie z lokalną społecznością - poprzez organizację wspólnych uroczystości dla dzieci.
2. Realizacja projektu Urzędu Miejskiego w Głubczycach pn. "Cyganie pracują za dług", jest kontynuacją projektu realizowanego od wielu lat. Projekt przyczynia się do polepszenia warunków mieszkaniowych i stwarza możliwości zatrudnienia Romów w firmie dokonującej remontów ich mieszkań.
3. Program Urzędu Miejskiego w Prudniku pn. " Działania instruktora promujące kulturę romską w regionie", który jest kontynuacją z lat ubiegłych, przyczynia się do integracji społeczności szkolnej w Prudniku: uczniów, rodziców i nauczycieli poprzez promowanie zdrowego stylu życia i kultury romskiej w środowisku.
4. Realizacja projektów związanych z remontem mieszkań w kilku gminach Opolszczyzny, dla rodzin Romskich z dziećmi, które realizują obowiązek szkolny oraz dla osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych, przyczyniają się do podwyższenia standardu ich lokali znacznie odbiegających od przeciętnego minimum. Przewidziane do remontu mieszkania komunalne wymagały niejednokrotnie przeprowadzenia gruntownego remontu, w szczególności malowania, wymiany podłóg i drzwi, remontu zaplecza sanitarnego oraz innych prac remontowych poprawiających standard życia rodzin romskich.

Realizacja powyższych projektów przyczynia się do prawidłowej realizacji obowiązku szkolnego przez dzieci romskie, zmienia wizerunek Romów w lokalnym środowisku i ich stosunek do edukacji. Dzieci romskie mają możliwość rozwoju swoich zdolności artystycznych i podwyższenia wyników w nauce oraz lepszą adaptację w środowisku szkolnym.

¹ Program integracji społecznej i obywatelskiej Romów w P

13. Inne uwagi

Rok 2021 r. był rokiem szczególnym, gdzie ograniczono publiczne spotkania Pełnomocnika z uwagi na panującą pandemię. Jednakże udział w najważniejszych spotkaniach i uroczystościach był reprezentowany osobiście przez Wojewodów i inne osoby. Zakłada się, że w bieżącym roku sytuacja w Polsce związana z pandemią ulegnie znacznej poprawie, co umożliwi częsty i bezproblemowy kontakt w spotkaniach z mniejszościami na terenie Opolszczyzny i całego kraju.

Opole, 31 stycznia 2022 r.

**Pełnomocnik Wojewody
Opolskiego ds. Mniejszości
Narodowych i Etnicznych**

Bożena Kalecińska